

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveita«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. čk. rač. 11.153. Telefon 3112

Za javno moralo

Četrto stoletje se že zvija vesoljno človeštvo v neprestanih krizah. Začelo je s svetovno vojno ter se nadaljuje v večjih ali manjših sunkih vse do današnjega dne, ne da bi mogli niti slutiti, kdaj dospemo do zadnje postaje tega križnega pota. Ne da bi se hoteli spuščati v družboslovna razmišljanja o prvenstvenem vzroku tega kritičnega stanja, gotovo je vsekakor, da preživlja človeštvo splošno krizo, ki se odraža prav na vseh področjih sodobne kulture. Kakor je res, da onemogočajo današnja gospodarska neurejenost, množstvena beda milijonov in milijonov nemaničev ter socialna nepravilnost boljše in srečnejše življenje ogromne večine človeštva, prav tako in še bolj je res, da se izboljšanje teh žalostnih razmer in splošnega moralnega propadanja ne bo izvršilo, ako ne zastavimo npravo visoko stoeči ljudje v to svrhu vseh svojih sposobnosti, ne strahč se pri tem niti najtežjih žrtve.

Pri tem usodnem gospodarstvu in moralnem propadanju ne delamo žal Slovenci nikake izjeme. Naš mali »dobri« narod deli tovariško to bridko usodo z milijonskimi svetovnimi narodi in mogoče z edino — toda oteževalno — razliko, da bodo naše moralne rezerve izrpane še veliko prej kot pri naših številčno močnejših sosedih. Nas ne bremenijo samo lastna nemoralna, marveč tudi ona tujih gospodov, ki kujejo svoje kapitale iz krvi in žuljev ponižane in izkoriščane slovenske raje.

Kaj storimo pri nas, da se ubranimo grozeče poplave, ki goni uničujoče valovje preko naših kulturnih poljan? Kje so možje, ki bi dvigali srca bednega slovenskega ljudstva ter zanašali vanje besede ljubezni in sloge, poguma in podjetnosti? Vsa naša kultura, najvišje človečanske dobrine, vera in poštenje, narodnost in socialnost, vzgoja in izobrazba, napredek in patriotizem: vse je postalo ničevito tržno blago, reklamni artikel za politične žonglerje, ki iščejo pri tem le sami sebe in svojo korist. Prislunimo samo za kratek čas našim javnim tribunam: političnim časopisom in stranknim komunikacijam, prižnicam in učilnicam, sejam in zborovanjem! Od vse povsod nam udarja na uho glas sovraštva in strupene borbe človeka proti človeku, stanu proti stanu, stranke proti stranki. Iz vsake enuciacije nam zveni podtalna grožnja maščevanja in gnjeva. Kar je bilo še včeraj najvišje in najsvetlejše načelo in kar naj bi postalo tako rekoč naš kulturni program, se sumniči danes kot satanska zvijača in spletk brezvestne opozicije. Kar so si zamišljali najidealnejši slovenski možje v korist in dvig svojega naroda, je obsojeno že celo vrsto let v nedovoljeno in nelojalno opozicijsko vegetiranje kljub kakršni koli izmenjavi na vodilnih mestih našega naroda.

Razmere, ki hrome voljo, ki ubijajo vsako dejavnost, razorožujejo naše ljudstvo in to v časih najhujše gospodarske in moralne krize ter v dobi najdrznejših imperializmov.

Z ozirom na vse to več kot obupno današnjico nastaja veleresno vprašanje: kaj naj začne učiteljstvo sredi teh moralnih razvalin? Po poti, ki nam jo kažejo naši politiki in strahotno razsvetljejuje naše javne tribune, ne sme za nobeno ceno, pod nikakim pogojem. Ravno mi učitelji se najbolje zavedamo, da je v takih razmerah nemogoče sleherno vzgojno in kulturno-organizačno delo in da narod, ki nima takih političnih in kulturnih idealov, da bi jih pod kaznijo takojšnjega onemogočanja ne smela zatajiti nobena partizanska konjunktura, nima bodočnosti in pravice do obstanka.

Eden največjih sodobnih Evropevc, pokojni Masaryk, oboževani voditelj Čehoslovakov, je postavil svoji državi trdno podlago političnih in moralnih idealov. Veliki češki voditelji so bili vsi tudi znanstveniki, umetniki in kulturonosi, ki so vodili boj za svobodo svojega naroda z duhovnim orožjem. Zavedali so se predobro, da imajo v zboru drugih večjih držav mali narodi svojo posebno zgodovinsko misijo, svojo moralno veličino in kultiviranje demokratičnih svobodščin.

Ker nimamo za tako pojmovanje zgledov doma, jih bomo šli slovenski učitelji iskat v domovino teh mož. Kar velja za male narode, velja tudi za male ljudi. Stan smo, v katerega se sme menda vsakdo obegniti. Zdi se, da sta ljubezen in strpljivost izginili iz našega javnega življenja in da je nauk o »levem licu« že davno postal samo popis kos rumenega pergamenta. Vzgojitelji morajo izpreminjati nauke v življenje. Danes pripada ta naloga nam, ker je medsebojna ljubezen, izživljajoča se v vzajemni pomoči ponižanih in razžaljenih, edina pot do moralnega prerojenja našega naroda.

Naše maščevanje bodi edino pravilno vzgojno delo: organizacija vseh poštenih, da se v medsebojni ljubezni in slogi bore za lastno in skupno srečo ter proti vsaki ropovedi sovraštva.

Ob spremembi v resoru prosvetnega ministrstva

Novi prosvetni minister g. Dimitrije Magarašević

V torek je objavilo dnevno časopisje vest o rekonstrukciji vlade g. dr. Milana Stojadinovića. Izvršena je sprememba v raznih resorih, toda nas zanima predvsem, da je prevzel prosvetni resort upokojeni pomočnik prosvetnega ministra g. Dimitrije Magarašević.

Novi prosvetni minister g. Dimitrije Magarašević je rojen l. 1888. v Sremskih Karlovcih, kjer je tudi dovršil srbsko avtonomno gimnazijo. Po dovršenih gimnazijskih študijah je študiral na univerzah v Beogradu, na Dunaju in v Zagrebu ter je 1911. leta diplomiral na filozofski fakulteti v Zagrebu.

Takoj po dovršenih študijah je g. Magarašević začel z javnim in političnim delom. Skupno z drugimi vojvodinskimi omladinci je zastopal srbske interese v teh krajih. Kaj kmalu se je pojavil v prvih vrstah omladincev. Zaradi svojega dela je kmalu prišel pod stalno kontrolo avstrijskih oblasti, in je bila končno proti njemu vložena obtožba od strani vojnega domobranskega divizijskega sodišča v Zagrebu. Le koncu vojne se je imel zahvaliti, da ni moral nositi težkih posledic te obtožbe ter se je rešil tudi zapora. Bil je najprej profesor na novosadski višji meščanski šoli, pozneje je bil profesor v Zagrebu, kjer je postal prosvetni referent. Na tem mestu se je izkazal kot strokovnjak in dober poznavalec prosvetnih vprašanj.

Leta 1925. je prišel s položaja prosvetnega inspektorja v Osijeku za načelnika za srednje

šolstvo v prosvetno ministrstvo. V tedanjih neurejenih razmerah je mnogo pripomogel k ureditvi in organizaciji srednješolskega pouka. L. 1927. je postal pomočnik prosvetnega ministra, a kmalu po izvršenih volitvah je bil upokojen.

Tudi po upokojitvi je mnogo sodeloval v javnem življenju. V času avtoritativnih režimov je ostal v politični rezervi, ker je kot prepričan demokrat odločno zastopal stališče, da avtoritativni režimi niso v skladu z narodnimi interesi.

Ko prevzema novi gospod minister posle zre učiteljstvo vanj s polnim zaupanjem, ker vidi v njem strokovnjaka za prosvetna vprašanja. V njem gledamo praktila, ki je že na raznih položajih spoznal in vodil naše šolstvo in mu prav zaradi tega niso interesi šole in učiteljskega stanu neznani. V njem gledamo moža, ki bo s povsem objektivnim pogledom premočil in ocenil učiteljevo delo. Od njega pričakujemo, da bo skušal spoznati krivice, ki so bile prizadejane učiteljstvu, in jih tudi popraviti.

Na glavni skupščini v Skopju je opozicija poudarjala predvsem to, da vodstvo učiteljske organizacije ni bilo v stikih s prosvetnim ministrstvom. Tega stanja ni zagrešilo naše vodstvo niti ga. ni zagrešilo učiteljstvo, toda obstajalo je vendar. In če pogledamo vsa prizadevanja našega vodstva, da se vzpostavijo v tem pogledu pravilni odnosi, tedaj nas navdaja ob spremembi v prosvetnem ministrstvu nova nada, da bo naše združenje našlo sedaj vendarle razumevanje za svoje težnje tudi pri voditelju naše prosvete, pri g. prosvetnem ministru. Mnogo težkih vprašanj je, ki čakajo objektivne in pravične rešitve.

Da se ne pozabi

Vprašanje celibata za učiteljice narodnih šol je še vedno aktualno. Tišči nas, ker se zavedamo krivice, ki nam je bila prizadejana.

Na pobudo članic ljubljanskega učiteljskega društva se je vršilo konec preteklega šolskega leta večerno zborovanje, na katerem so tovarišice obravnavale zadnje kršitev njihovih pravic, namreč uvajanje delnega celibata s finančnim amandmanom ter odpust iz službe brez pokojnine v primeru poroke z neučiteljem.

Prečital se je referat: Učiteljica - žena in narodna prosveta, ki obravnava veliko važnost udejstvovanja učiteljice v službi ter naglašala potrebo njenega dela za skupnost, nadalje potrebo po večjem številu učiteljstva v državi ter absurdnost zahteve, da sme biti učiteljica poročena le z učiteljem.

V debati, ki je sledila, so tovarišice poudarjale sledeče: Amandman nasprotuje osnovnim principom ustave in uradniškega zakona ter pomenja veliko nevarnost neomejenih nadaljnjih kršitev, ki se utegnejo razširiti na vse ženske, eventualno tudi na moške. Potrebno je, da vsaj takrat, ko se nam odvzemajo že pridobljene pravice, solidarno povzdignemo svoj glas proti tem kršitvam. Ni naš namen, da se borimo za predprave žen, ampak za njihovo enakopravnost. To je jedro feminizma, ki pri nekaterih vzbuja neupravičeno bojazen, ker ne poznajo njegovega bistva. Sprejme se predlog, da poskrbi društveni odsek učiteljic za predavanje o feminizmu, da slišijo vsi, kaj je njegov namen.

Jasni se!

(Po III. počitniškem pedagoškem tečaju Pedagoške centrale v Mariboru)

V letošnjem letu — bogatem na tečajih, kongresih in skupščinah — je priredila tudi »Pedagoška centrala« v Mariboru počitniški tečaj.

Obiskovalcev je bilo okoli 100, rednih malo manj. Nekaj je bilo tudi priložnostnih, ki so prihajali poslušat le »izbrana« predavanja ali so se pa odtegnili diskusijam iz kakršnega koli vzroka. Veliko večino je imela mladina. Lepo je bilo število takih, ki bodo v tem letu delali v Mariboru praktični izpiti. Pa tudi starejših ni manjkalo. Če bi skušali opredeliti tečajnike, bi rekli takole: četrtnina je bila takih, ki je prišla na tečaj, da je pač bila; dobra polovica je bila onih, ki žele dobiti na tečajih praktične migljaje za svoje delo, katerim je teorija več ali manj potrebna ali nepotrebna zlo, in končno četrtnina take mladine, ki želi prvenstveno jasnosti v gleda-

nju na ped. probleme in šele v drugi vrsti »navodil«.

Posebno so bili pozdravljeni prvič na mariborskem tečaju kot predavatelji zastopniki ljubljanskega pedagoškega kroga in Beograda. Hvalevredno je, da P. C. izpopolni svoj krog predavateljev tudi od drugod, da tako spoznavamo gledanja in delo pedagogov celotne domovine.

V dopoldanskem in popoldanskem delu v tečaju je predavalo 15 predavateljev, zato bomo posamezna predavanja naznačili le v glavnih obrisih in kolikor mogoče zgoščeno:

1. Prof. Anica Černejeva je obravnavala »Posebne naloge dekleške vzgoje v višjih razredih ljudske šole«. Prikazala je žensko bitje kot enakovredno moškemu, poudarjala je raznovrstnost njene duševne strukture, ki je enotnejša in živi v vsakem trenutku vsa. Nje-

VSEBINA:

Za javno moralo.

Ob spremembi v resoru prosvetnega ministrstva.

Da se ne pozabi.

Jasni se!

Pedagoška centrala v Mariboru — slovenskemu učiteljstvu.

† Tovarišu Završniku Karlu v spomin.

† Ljudmila Šoba - Šircelj.

LISTEK: Ob Kajčevi »Tilki«.

Splošne vesti. — Osebnostne zadeve. — Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU. — Učiteljski pravnik. — Učiteljska tiskarna. — Mladinska matica. — Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu.

no gledanje je bolj življenjsko, teži za uporabnostjo in intuitivno čuti globlje kakor kavzalni možki. Ona daje neprestano, a se ne »razdaje«. Po razčlembi duševnega razvoja ženske mladine in v vzporejanju z možko je predavateljica ugotovila, da je duševna podoba že v razvojnih fazah izrazitejša in končno enotnejša kakor možka. Individualne razlike nadarjenosti so večje od spolnih. O nalogah bodoče vzgoje ženske mladine je poudarila: zdrav odnos moža do žene; ženo bodriti in jo opogumiti ter ji dati možnost uspeha; obračati posebno pažnjo na duševne prelome mladostnice, ki so navadno vzrok moralnega padca, v višje dekleške razrede spada prvenstveno ženska učna moč; v pubertetni dobi je najjačje vzgojno sredstvo zaupanje in končno bo treba dati večji poudarek spolni vzgoji in pouku. Pri tem pa ni zanemarjati poklicne vzgoje, gospodinjke in materske vzgoje. (Obvezne gospod. - nad. šole). Koedukacija ni popolnoma izvedljiva, pri nas se ji vsaj po možnosti približujemo s koinstrukcijo.

2. Dva svetova v življenjskem, torej tudi v pedagoškem gledanju je skušal prikazati nepristransko učitelj Ciril Drekonja, ko je govoril o »Moderni šoli v luči idealizma in materializma«. Uvodoma se je dotaknil šolsko - reformnih gibanj, ki so nastala radi sočasnih življenjskih razgibanosti in se javljajo zavestno in podzavestno. Diferenciacija še ni končana. Danes se prikazujejo trije tipi šol: a) stara šola — šola zlate sredine, ki je v likvidaciji, b) nova šola v pravcu idealizma in c) nova šola v smislu materializma. Težišče oziroma svojstvenost posameznih tipov se nahaja v postavljanju vzgojnih ciljev.

»Idealizem in šola« je označil predavatelj v glavnem nekako tako: Idealistično naziranje v duhu, materiji in življenju obrača človeka k samemu sebi — k subjektu. Središče pouka je otrok, katerega je treba preoblikovati. Šola je oblikovalnica otrokovega duha. Novo šolo v luči materializma je prikazal v povezanosti človeka z materijo, s prirodo, z družbo, z gospodarskimi in življenjskimi potrebami. Moč okolja in razmere silijo človeka v proučevanje družbe. Težišče šolskega dela v samem življenju učenčevega okolja.

»Učitelj mora nujno poznati vsa obstoječa stremljenja v pedag. gibanju, strogo ločiti ter kritično in postrastvalno vršiti svoje vzgojno poslanstvo«, je nekako zaključil predavatelj svoja izvajanja.

3. O »karakterologiji in njenemu pomenu za vzgojno delo« je govoril docent dr. Stanko Gogala. Poudarjal je sledeče: Treje je važne: oblikovanje — kulturne vrednote — oblikovalec, vzgojiteljeva osebnost. Pot vzgojitelja, ki se zaveda vzgojnega optimizma, ni egocentrična. Spoznavati je treba gojenca — karakterologija, ki je totalna, celotna in ji daje snov sintetična psihologija. Sintez je umetnost in vzgojitelj naj bi bil umetnik v gledanju in oblikovanju.

Karakterologija je mlada veda; dal jo je razvoj psihološke znanosti, ki ne secira več, temveč zagrabila človeka, kakršen je.

Predavatelj je prikazal razne sisteme v karakterologiji in jih podrobno označil in razčlenil: Kretschmer gleda osnove karakterja po razmerju duševnih sposobnosti in telesni konstituciji. Loči dva glavna tipa: shicotimičnega (razdvojenega) in cikličnega (zaokroženega) človeka. Jacutschev ejdetski tip človeka loči dva podtipa: integrski ejdetski (nedotaknjen, celoten, 70 do 80% ljudi) in ne-integrski ejdetski tip (razcepljen in raztrgan, 20 do 30% ljudi). Sprangerjevi tipi so zgrajeni na duhovni človekovi usmerjenosti, t. j. na gospodarskih, kulturnih, socialnih i. dr. odnosih. Künkl pa loči po psihanalizi in individualni psihologiji mehkužni in odporni tip, oba z aktivnim in pasivnim otenkom: junak filma — »Heimhen«, Cezarjev tip — »Tölpel«.

Karakter primaren, karakterne poteze so elementarne. V odnosih karakterja do indi-

vidualnosti pravi: dva karakterja ista individualnost. Tudi tip in karakter ni isto. Prvi je analitičen — zunanji izraz (uradniški, profsorski, policijski, učiteljski itd.), drugi je sintetičen — notranja zgradba. Individualnost se ne spremeni, karakter se po gotovih močnih pretesih in doživljajih do neke mere spreminja. Za spremembo pa mora biti neka podlaga, kajti sprememba ne zavisi samo od doživljaja, ampak tudi od tega, kakšen sem.

Pri tem predavanju menda ni bilo poslušalca, ki ne bi sebe iskal v teh »tipih«, ni bilo pa gotovo nobenega, ki bi mogel reči: sem 100% shicotimik, integrsko ejdetski ali celo »Tölpl«.

4. Martin Mencej nam je v svojem predavanju »Vloga domoznanstva v sodobni šoli« prikazal, kako se naj učitelj s šolo vred virača v razmere svojega šolskega okoliša. Šola naj ne stoji izven domačih razmer in pojavov. Učitelj naj se seznani z vsem bitjem in žitjem naroda, katerega mladino vzgaja. Naj ne ostaja na površju, temveč naj gre v globino, to spozna in iz tega stališča usmerja delo in vzgojo poverjene mu mladine. Študira naj gospodarsko stanje in lastninske razmere svojega kraja, zbira naj ljudsko blago: vraže, ljudska medicina, zdravilne rastline in njih pomen med narodom itd. Spoznati mora socialne prilike: izseljevanje, rojstva, umrljivost, vprašanje nezakonitih otrok, stanovanjske prilike, prehrano, obleko itd. Seznan se naj z gospodarsko-organizatoričnim delom v kraju: zakaj naš človek mogoče ni dostopen za združništvo, zakaj se bolj ne zanima za obč. gospodarstvo, zakaj ne izboljšuje lastnega gospodarstva, kako plačuje davke itd. Zmotno je naziranje učitelja, da naj spoznava le ono, kar bo porabil neposredno kot snov učnega dela, treba mu je tudi življenjskih osnov in pravilnega gledanja in razumevanja naroda za vzgojno delo.

V daljni Pariz, na svetovno razstavo sta nas povedla visokošolec Kociper Stanko in učitelj Vranc Ernest.

Prvi nam je v karakterističnih potezah podal »Vtise slovenskega študenta iz Pariza«, kjer se je udeležil 9. mednarodnega filozofskega kongresa.

Prikazal je francoske razmere kakršne so (demokracija, svobodoljublje, samozavest, vzgoja) in kako se slikajo pri nas. Tudi Jugoslovenstvo in Slovenstvo zavisita od gospodarske moči in spoštovanja do jezika. Značilnost francoske kulture se izraža v socialnem skrbstvu (otrok, invalid) in v povezanosti življenjskih vprašanj.

6. Na »letošnji pedagoški kongres v Parizu« nas je popeljal Vranc Ernest. Prikazal nam je strogo povezanost šolstva z gospodarskimi in političnimi vprašanji. Z meščanskim režimom se vedno naznačuje padec šolstva, a s prevzemom vodstva države po zastopnikih širokih ljudskih plasti se kaže porast šolstva. Francosko šolstvo ni na višku, dasi vlada v šoli velika svoboda. ¾ šol je laičnih, a ¼ verskih, v katerih je nadzorstvo strogo, celo na igriščih so razredi ločeni v posamezne predele (šola Issy de Moulineau).

Učiteljstva je 130.000, od teh je 95.000 organiziranih v sindikatu. Učiteljstvo se izobražuje na učiteljskih s tremi letniki, vendar so na vidiku posebne pedagoške akademije.

Mednarodni kongres je delal v duhu »Miru in napredka v prid otroku«. Predavatelj je prisostvoval delu plenuma (3000 delegatov), ki je obravnaval »Odnose gospodarskega stanja do šole«.

Predavatelj poudarja razvoj franc. mladinskega čtiva in čitanja, v čemer danes Francija prednjači. Prevladujejo basni in romantične dogodivščine v moderni obliki.

Šole so vzorno opremljene z opravo in modernimi učili (kino, radio, gramofon). Zanimiva je bila tudi razstava šolstva raznih držav.

Za kongres so si Francozi naročili 4 razrede osnovne šole iz Bruslja, kjer so kongresisti lahko spoznali delo po Decrolijevih na-

čelih, ki se tudi pri nas že uvažujejo. Značilnosti: razred ni avditorij, temveč laboratorij, zmerno število otrok, koedukacija, doživljaji itd. Predavatelj je hospitalen v treh razredih: I. r. je obravnaval neko kino-predstavo in v šoli oblikoval v plastilino nastopajoče figure v gibanju. II. r. se je razgovarjal o obisku na živilskem trgu. IV. r. pa je sličil anatomskega instituta, kjer so secirali pravega in pristnega zajca. Značilno je razmerje učiteljev do otrok.

7. Z »mladinoslovnim raziskovanjem vaše dece«, in to s klinično metodo raziskovanja razvoja mišljenja dece po švicarskem pedagogu Jean Piagetu, nas je seznanil profesor višje ped. šole v Beogradu dr. Slobodan Popović. Je to metoda opazovanja in eksperimentiranja. Ugotovil je naslednje rezultate razumevanja misli v predšolski in šolski dobi:

Pedagoška centrala v Mariboru — slovenskemu učiteljstvu

Te dni je izšla 2. številka »Roditeljskega lista« z nenavadno pestro in aktualno vsebino ter v povečani nakladi. V kratkem bo v rokah poverjenikov na poedinih šolah, od katerih vnebo bo odvisno, ali se bo list držal ter ne bo — kakor že toliko drugih — po nekaj mesecih klavnega životarjenja za vedno izgini v pozabi. Da je potreben, vemo. O tem nas uverjajo mnoge izjave iz vrst staršev in učiteljstva. Da pa se vzdržimo, potrebujemo čim več redno plačujočih naročnikov. In pri tem prosimo za pomoč vse učiteljstvo.

Pedagoška centrala v Mariboru, ki je kot taka v prvi vrsti ustanova in last učiteljstva narodnih šol, je v šestnajstih letih svojega obstoja ponovno dokazala, kako zelo ji je pri srcu podvig učiteljskega stanu. Poskušala mu je služiti s tem, da mu je nudila možnosti čim bolj poglobljenega strokovnega izobraževanja, bodisi s svojo bogato pedagoško knjižnico, bodisi z raznimi tečaji in predavanji. Tako upa, da si je pridobila nekaj zaslug za izredno razgibano pedagoško dejavnost med slovenskim učiteljstvom, ki jo danes srečavamo ob vsakem koraku in ki je slovenskemu učiteljstvu v čast. Tudi akcija za izboljšanje domače vzgoje bo koristila vsaj posredno spet učiteljstvu, ker bo tesneje priklenila dom na šolo in ker bodo starši bolje razumeli težnje učiteljstva. Naša prošnja za pomoč torej ne poteka iz egoističnih razlogov ter je upravičena.

Kakor 1., smo poslali tudi 2. številko »Roditeljskega lista« vsem šolam — izvzemši onim, ki so pošiljko izrecno odklonile — s prošnjo, naj nam zanj pridobijo med starši naročnike. Mnoge šole so se že doslej presenetljivo potrudile in nam poslale po 30 in celo več naročnikov, nekatere pa so nam pošiljko vrnilo, ne da bi jo vobče odprle... Največ šol nam še ni odgovorilo, kar je spričo začetka šolskega leta razumljivo. Kot optimisti verujemo, da bodo razpečale vse doposlane številke in jih še zahtevale ter nam vsaj do konca oktobra — recimo do 20. — poslale pobrano naročnino (po možnosti vsaj polletno) in sezname s točnimi naslovi naročnikov. Prepričani smo, da bodo starši v osebem razgovoru brez težave spoznali pomen novega lista za svoje vzgojno delo, se ogreli zanj in ga naročili. Prav tako smo prepričani, da bi se celo na manjših šolah lahko dobilo vsaj nekaj naročnikov. Lepo priliko za propagando nudijo tudi roditeljski sestanki, o katerih bo list prav rad poročal, če bo prejel primerna poročila. Naročnina 24 din gotovo ni previsoka, a vprav radi nizke naročnine nam je potrebno zbrati vsaj 5000 naročnikov. Dosegli jim bomo, ako nam učiteljstvo na vseh šolah v Sloveniji pomaga.

Dobro vemo, kako zelo je preplavljeno slovensko učiteljstvo s posli te vrste, saj

a) otrok smatra, da mislimo z ustmi, besede so strogo vezane na objekt, b) do 10. leta je misel »glas v glavi«, misliti znači govoriti, c) okoli 11. leta se zgubi realizem, misel se loči od materije, lokalizacija misli v glavi. Eksperimentator mora delati s polnim kontaktom z otrokom, ki ga raziskuje. Raziskovalec se neprisiljeno razgovarja z otrokom, medtem pa njegov pomočnik neopaženo beleži njegova izražanja: ustna, vedenje, geste itd. Predavatelj je s pomočjo učiteljev — svojih bivših učencev — raziskoval otroke na 6 šolah v Srbiji. Rezultati še ni objavil, ker niso dovoljno verificirani. Ugotovil pa je, da bodo mogli dati le učitelji osnove za poznavanje naše nar. duše, za to delo pa jim je treba temeljite psihološke izobrazbe.

(Dalje prihodnjič.)

Ledinek M

vsakdo zatrjuje, da je njegova akcija najvažnejša. Nam, tako mislimo, takšno zatrjevanje ni potrebno. Potreba izboljšanja domače vzgoje in naše dosežanje delo za šolo in učiteljstvo naj govoriča za nas. Tako zelo smo prepričani, da nam slovensko učiteljstvo ne bo odreklo pomoči pri naši velevažni akciji, ki jo je s posebnim odlokom priporočil tudi prosvetni oddelek kr. banske uprave, da se vsem že vnaprej zahvaljujemo za njih trud. Prosim jih samo, da se čim bolj požurijo ter nam do stavljenega roka (20. oktobra t. l.) pošljejo svoja poročila, sezname in naročnino.

V Mariboru, dne 1. oktobra 1937.

Pedagoška centrala v Mariboru.

Gustav Šilih, s. r. Alfons Koprija, s. r.
t. č. predsednik. t. č. tajnik.

† Tovarišu Završniku Karlu v spomin

V soboto, 2. oktobra je umrl tovariš Karel Završnik, šol. upr. v p. v Kranju. S pokojnim tovarišem Završnikom zgubimo zvestega stanovskega tovariša, borca za napredek šole in učiteljskih pravic. Nikdar ni omahoval. Dosleden svojim načelom je bil član učiteljskega društva in drugih učiteljskih ustanov. Rojen je bil v Kranju 1864, ter je napravil učiteljsko maturo leta 1884. Vso svojo službeno dobo, do upokojitve 1925. leta, je prebil v Dupljah pri Trzinu. Vse svoje zmožnosti je posvetil pouku in vzgoji izročene mu mladine. Poleg tega se je udeleževal tudi pri gospodarskih, humanih in nacionalnih društvih v kraju in v okraju. Veselje je imel posebno do vrtnarstva, sadjarstva in čebelarstva. Bil je vodja gasilske čete. Bolehal je že dalje časa. Pokojnik je bil nadvse ljubezniv in vesel

Splošne vesti

VSEM UČITELJSKIM DRUŠTVOM!

Letošnja banovinska skupščina je uvidela potrebo, da pričnemno intenzivneje delati na vprašanih obmejnih in manjšinskega šolstva. Na predlog odseka za obmejno in manjšinsko šolstvo je bil izvoljen za poročevalca tov. Mirko Vauda, učitelj v Sv. Marjeti ob Pesnici, predsednik sres. učit. društva Maribor — levi breg.

Če hočemo uspešno delati, je potrebno, da je poročevalec v stalnih in intenzivnih stikih z obmejnimi sreskimi društvi in društvi, na katerih teritoriju so manjšinske šole.

vas Leskovce, kjer se vrši dejanje povesti, ki je bogato na »idiličnih« sličicah iz prvoletnega učiteljstva. Stanovanje, kje dobiti hrano, kje človeka, ki ti bo pomagal pri spoznavanju vaškega miljeja, vsa ta vprašanja kričijo iz Kajčeve »Tilke«. Vse to pa prepleta še ljubezen, ki je pač nujna spremljevalka mladih let, učiteljice Tilke, sama na sebi pa je lahko ta ljubezen skoro še samo platonška, ker je dobil učiteljski stan poleg »zaščite« mater učiteljice, še celibat... Zgodba učiteljice Tilke se konča srečno, skoro kontrastno za učiteljske vaške prilike. Manj sreče imajo ostale osebe povesti. Farka, tip nadučitelja, ki pozna samo svoje dobro, je opisan skoro premilo, premehko. Največ tragike nosi življenje učitelja Tineka, radi čestih premostitev »letečega Holandca« imenovanega. Življenje nam kaže, da je teh »letečih Holandcev« vedno več. Pri Tineku bi se lahko še marsikaj povedalo, ker so ravno ti »leteči Holandci« največje žrtve našega stanu in najvidnejši liki sodobnega učiteljskega življenja.

Kot ozadje te povesti slika Kajč barvito življenje prekmurske vasi, ki je tudi bogata na grehah »vodeče« družbe. (Zdravnik dr. Kiraly in njegovo »zdravljenje«).

Kajčeva »Tilka« je gotovo pozitiven prinos k perečemu učiteljskemu vprašanju, mnogim bo dala pobude za razmišljanja, mnogim pa je tudi memento obupnih učiteljskih prilik, katerih rešitev je neodložljiva, kričeča... Marsikateremu učiteljskemu razočaranemu življenju je »Tilka« spominska »cvetka« na poti v učiteljsko delovanje, marsikateremu bo pa pozneje, »ko bodo zvezde lepš' sijale«, zanimiva slika dobe, v kateri živimo, tvorimo in upamo...

Švajger Zmago.

stanovski tovariš in družabnik. Ljudstvu je bil po svoji zmožnosti in izkušnjah vsekdar pri rokah s svojimi nasveti. Zato je pa užival obče spoštovanje, četudi ni silil v ospredje. Tov. Završniku bo ohranjen svetel spomin.

† Ljudmila Šoba - Šircelj

Zdole, 29. sept.

Danes smo spremili na njeni zadnji poti tovarišico Ljudmilo. Z njeno smrtjo je zadel učiteljstvo zdolske šole občutna izguba, ki jo bo le težko nadomestiti. Zgubili smo z njo našo marljivo, vestno učiteljico in vzgojiteljico, ki je posvetila vse svoje moči delu v šoli, posebno pa vzgoji tukajšnje mladine.

Po dovršenih študijah leta 1905. je nastopila službeno mesto v Postojni. Na tukajšnji šoli je nastopila službo že leta 1907. in ravno na današnji dan pred tridesetimi leti je bila njena prva pot v naš šolski okoliš. Držec se načela, da more učitelj in vzgojitelj koristiti svoji okolici le tedaj, ako dalje časa vztraja v istem kraju, se tudi ona ni odločila, da bi prosila drugam, četudi na boljše mesto. Po rodu sicer meščanka, se je v svoji vnemi za šolo z lahkoto vživela na vasi.

Ves čas svojega 32letnega dela v šoli je vršila svojo službo z največjo točnostjo ter bila v tem pogledu ne samo vzor šolski mladini, temveč tudi zgled stanovskim tovarišem in tovarišicam. Bila je doba, ko je poučevala na šoli sama vse razrede in ni čuda, da je tak napor izpodkopal njeno zdravje. Ko jo je v zadnjem mesecu težka bolezen priklenila na postelj, je imela tudi okrutna smrt le lahko delo, ko je pretrgala nit njenega mnogo obetajočega življenja. Še v tej boleznini je mislila na šolo in večkrat je hotela v svojem vročem stanju s postelje v šolo, zatrjujoč domačim, da jo vabi šola, da jo kličejo šolski otroci. Kako pa ji je bilo tudi vse prebivalstvo vdano, s kako ljubeznijo je sledila mladina svoji vzgojiteljici.

Poleg dela, ki ga je rajni nalagala šola, pa se je zavedala tudi svoje stanovske dolžnosti, kajti bila je ves čas članica učiteljskega društva ter marljivo posečala društvena zborovanja, na katerih se je skupno z ostalimi tovariši in tovarišicami borila za stanovske pravice.

Tovarišica! Ni Ti bilo dano, da stopiš še po nekaj letih službe v zaslužni pokoj in da v miru preživiš na svojem domu, ki si ga tolikanj ljubila, jesen svojega življenja. Zatrdo pa smo prepričani, da Ti bo naklonil Vsemogočni za Tvoje delo oni trajni mir, ki Ti ga svet sploh ne bi mogel dati.

Ne objokuje danes svoje družice ob svezem grobu samo globoko užaloščeni mož, ne plakajo nad prerano Tvojo smrtjo samo sestre in bratje ter sorodniki, ne tožijo za Tabo samo Tvoji stanovski tovariši in tovarišice, ne ihti ob gomili v globoki žalosti samo šolska mladina, temveč se je orosilo oko slehernemu, ki Te je danes spremil na Tvoji zadnji poti. Ohranili Te bomo v trajnem spominu, bodi Ti zemljica lahka, spavaj v miru.

Ob Kajčevi „Tilki“

Te dni je na slovenskem knjižnem trgu opaziti zopet malo življenja. Založbe nam pošiljajo na šole obširne prospekte svojih knjižnih programov, obetajo nam dela svetovne slave in vrednosti, dela, ki so pravi biseri v literaturi — žal v prevodu. Domačih del skoro ni videti v nobenem, čeprav še tako skromnem prospektu. Le tuje, le tujina, ta bo rešila, kar ni zmogel stoletja slovenski človek. Še nekaj let, in slovenski jezik bo dobil svetovno »slavo«, kot jezik, v katerega se najlepše prevaja...

Da ne bo krivice, res je, saj še izhaja letno nekaj slovenskih domačih knjig, ali po večini so to izbrani spisi naših klasikov, jubilejni zborniki in spomini naših še živčih veličin, knjig, ki bi pa bile zajete iz sodobnega našega življenja, polnega nesoglasij, krivic in trpljenja, ki je včasih res samo naše, pa skoro ni.

Med pisatelje, ki skušajo vsaj malo zajeti sodobno življenje in črpati iz njega propovedno snov, spada tudi Milan Kajč.

Naš učiteljski stan je radi svoje številnosti in radi nujne povezanosti z življenjem najširših ljudskih plasti že dokaj časa hvala naša snov našim književnikom. Vsi naši pisatelji, ki so v svojih delih iskali stika z resničnim življenjem naše vasi, so našli na učiteljevo življenje in delo. Podoba učitelja, ki so jo tekom časa izoblikovali naši pripovedniki, dobiva vedno zanimivejše oblike. Včasih lahko človek vtrepeta ob posameznih likih te podobe, ko vprašujoče gledajo vate Jeperski učitelj, Kačur, Štiligoj, Irma, Olga, Lora... Marta, ki še čaka oblikovalca in bi

Milan Kajč

čarja dobe, ki po snovi ni nič manj zanimiva od naših prevodov iz svetovne književnosti... Vsem tem se je pridružil Kajč s svojo »Tilko«. Tudi Kajč je začrtal potezo v našo podobo v literaturi, potezo, ki je včasih človeško toplja, včasih pa zakrivi človek ustnice v grenak smehljaj in se vpraša: »Čemu nam je treba še Farkašev?« Ko izgine smehljaj, ko govori spet resnica, pa čuješ: »Tudi Farkaš še živi!«

Kot človek se je Kajč v tej povesti približal učiteljskemu življenju kot malokateri naših pripovednikov. — Učiteljica Tilka je prišla kot novinka v ravninsko prekmursko

to žena: »Ali bi Ti bilo mogoče ljubše, če bi moral pogosto kupovati srajce, nogavice, zastore, prte in posteljnino? Jaz varčujem na pravem mestu in ob pravem času, ker perem naše perilo samo z dobrim Schichtovim milom Jelen. Samo pri zajamčeno čistem jednatem milu, kakor je Schichtovo milo Jelen, za gotovo vem, da bo naše perilo dolgo trpelo.«

Osebnostne zadeve

—i Upokojeni so bili z ukazom z dne 25. avgusta t. l. naslednji učitelji(ce): Baydek Leopoldina iz Vinice, Bole Francjo iz Ponikve, Bučar Alojzij iz Trbovelj, Cajnsko Avgust iz Gor. Petrovec, Černe Ivana iz Gorice, Fabiani Adela iz Zreč, Gole Josip iz St. Jurija pod Kumom, Gosak Josip iz Teharjev, Grudnik Franc iz Birčne vasi, Hauptman Ulrik iz Ribnice na Poh., Jankovič Peter iz Vojnika, Ješovnik Marija iz Pobrežja, Kobale Karel iz Podčetrčka, Koch Izidor iz Ljubljane, Keržič Franc iz Smartna pri Kranju, Kukovec Eliza iz Stoperc, Kmet Julija iz Ribnice, Kuraš Ivan iz Dravograda, Lebar Franc iz Hrastnika, Levstik Ivan iz Zagorja, Mali Ana iz Primskovega, Mavrič Karel iz Gor. Radgona, Mušič Anton iz Hoč, Pirnat Ivan iz Kostanjevice, Potočnik Terezija iz Laškega, Roš Miloš iz Hrastnika, Rojč Jakob iz Škofje Loke, Turk Josip iz Drenovega griča, Verčič Aladar iz Hodoša, Schwarz Silva iz Loga Zaplane.

—i V VIII. položajno skupino: Vera Ferluga, Marija Snežna, Lidija Miklavc, Makole, Viktor Bajde, Slatina-Radenci, Štefanija Stok, Sv. Marjeta, Martina Bidovec, Primskovo, Frančiška Presnik, Zdole, V. Rakar, Mali Slapnik, Marija Gabrovšek, Razvanje, Frančiška Gabrič, Brezovica, Ljudmila Hude, Semič, Darinka Japelj, Smlednik, Elizabeta Jenko, Gornja Sušica, Katarina Lavrin, Črnomelj, Marija Makarovič, Lučina, Antonija Perčič, Vransko, Julijana Pintar, Sv. Kunigunda, Ma-

— »Teško vzgojilivi otroci«. Knjiga Milice Stupanove pod tem naslovom je izšla že lani. V »Učiteljskem tovarišu« je izšla ocena te knjige. Z današnjim priloženim prospektom se učiteljstvo ponovno opozarja na to knjigo, ki jo toplo priporočamo.

rija Prah, Vurberg, Ludvik Rutar, Lesce, Friderik Ravbar, Sv. Rupert, Angela Sekirnik, Oplotnica, Ana Šercelj, Naklo, Jurij Tomašič, Sv. Martin, Milan Vrtačnik, Sv. Duh, Franc Ankele, Senovo, Ivan Zabukovec, Bloke, Evgenija Bizjak, Babje polje, Agneza Cverlin, St. Vid pri Planini, Vladimir Dermot, Turjak, Ivan Dodič, Gorje, Marija Ferlic, Lokovec, Alojzija Kermelj, Sv. Florijan, Peter Kampos, Tržič, Pavlina Korbar, Kozje, Pavla Kosmač, Luče, Magdalena Kramar, Sv. Jakob, Avgust Kravos, Vinica, Marija Merhar, Moravče, Ludvik Mašata, Luče, Eleonora Penko, Blanca, Natal. Vrtačnik, Dobova, Viktorija Zmavc, Trbovlje, G. Zajc, Šoštanj, Nada Slokan, Trbovlje.

—i V IX. položajno skupino so napredovali sledeči učitelji in učiteljice: Nikolaj Barle, St. Jernej, Anton Kosi, Beltinci, Ivan Lampič, Martinji vrh, Jožica Lempelj, Zavrč, Ivan Pepelnik, Sv. Marko nižje Ptuj, Blaž Potočnik, Preddvor, Ivan Rotman, Stara Oselica, Ivan Rupnik, Zg. Tuhinj, Adolf Senegačnik, Smartno, Ivan Serajnik, Jezersko, Nikolaj Slapar, Studenec, Marija Torkar, Tišina, Emil Ulaga, Žiče, Janko Zurman, Pristava, Frančiška Čučulovič, Verdreng, Josip Babič, Melenci, Josip Arnez, Moščanci, Nada Leder, Šmihelj pri Žužemberku, Ana Šega, Sv. Križ, Anton Zorko, Vojnik, Jože Košorog, Globoko, Ana Babič, Bočna.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveiti in JU

—i Učiteljev manjka. Učiteljskih moči nam manjka na Božakovem in na Draščih... Cajnarje pri Cerknici: Naša revna šola, ki gostuje v kmečki hiši, je sedaj brez učnih moči. Davke za šole v redu odrajujemo, stotine učiteljev je brez službe, v mestih je učiteljev, da ne vedo kam z njimi, tu pa 95 otrok nima šole. Ali se take razmere ne bodo nikdar izboljšale? (»Domoljub« 29. IX.)

—i Ece Homo! Pod tem naslovom priobčuje »Kmetijski list« 15. IX. članek v odgovor g. nadzorniku Erjavcu na njegovo grožnjo, da bo izdal brošuro, ki bo pokazala, kako milo in obzirno je sedanji režim ravnal z učitelji, ki so se pregrešili celo proti raznim paragrafom kazenskega zakona. — Članek pravi med drugim: Prav je, če ljudje pišejo brošure. S kolikor več strani je kako vprašanje osvetljeno, toliko bolje. Seveda pa mora vsakdo, ki sam kaj osvetljuje, biti toliko pravičen, da prizna isto pravico tudi drugim, čeprav gledajo drugače kot on.

—i Kmetje si sami grade šole, in sicer v vasi Opatovac pri Novi Gradici. Otroci so morali hoditi v šolo v zelo oddaljeno vas. Kmetje so dolgo prosili za podporo, da bi si mogli zgraditi šolo, a ko te podpore le ni bilo, so se odločili, da se kar sami lotijo dela. (»Slov. dom« 2. X.)

—i Intervencije. Pod tem naslovom obsoja »Domoljub« z dne 29. IX. protekcijo, ki še vedno bujno cvete. Tu pravi med drugim list: Na stotine naših deklet čaka že leta in leta na učiteljske službe, doma je 6—8 otrok, vse strada in komaj čakajo, da bi prišla najstarejša do kruha ter pomagala ostalim s kakimi stotaki iz najhujše bede, toda ta čaka zaman, kajti prišel je poslanec in interveniral za edino hčerko bogatega krčmarja in trgovca, ki je končala šole šele včeraj, drugi je interveniral za veleposestnikovega sina, ki ima doma kruha dovolj itd. Tako so se razvile intervencije tudi od te strani v pravo nesrečo.

—i Izboljšanje uradniških plač v Franciji. Od prebitka, ki je predviden v proračunu za l. 1938, porabi vlada eno milijardo frankov za izboljšanje uradniških plač. (»Delavska politika« 2. X.)

—i O pomanjkanju učilnic na ljudski in meščanski šoli na Jesenicah piše list »Na mejah« v svoji številki od 1. X.

—i Pod naslovom »o moralni kakovosti« objavlja »Slovenska beseda« od 1. X. ekscerpt iz »Učiteljskega tovariša«, ki govori o pavšalnem napadu poslanca dr. Fr. Šemrova na učiteljstvo in o molku, potem ko je »Tovariš« v odprtem pismu na Šemrova zahteval dokaze za obdolžitve.

—i Analfabetizem. Po uradnih podatkih je v Jugoslaviji še 4 milijone analfabetov. Za odpravo nepismenosti bi potrebovali vsaj 3400 ljudskih šol in 10.000 učiteljev. (Po »Pravdi« — »Slovenska beseda« od 1. X.)

—i Kočevska gimnazija bo zopet popolna. Letno se bo odpiral po en nov razred. (»Jutro« in »Slovenec« 3. X.)

—i Naknadno priznana službena leta. Državni svet je izdal načelno tolmachenje o naknadnem obračunavanju beneficij iz točke 5. § 35. finančnega zakona za proračunsko leto 1937/1938. Po tekstu omenjenega zakona so priznana službena leta osebam, ki so po uveljavljanju ali upravljanju šolsko-administrativno službo na raznih verskih šolah, oziroma na šolah sv. Cirila in Metoda, kot učinkovita državna služba. Ta služba se vračuna tudi onim upokojencem, ki so bili prej upokojeni in ki

se jim ta čas ni upošteval. Naknadno bodo izplačani pokojninski prejemki od 1. aprila 1937., t. j. od dne, ko je stopil finančni zakon v veljavo. (»Slovenski dom« 4. X.)

—i Na slovenske gimnazije se je vpisalo letos 11.175 dijakov. (Dnevno časopisje.)

—i 4.000.000 nepismenih. Pod tem naslovom prinaša »Mariborski večernik« od 4. X. izvelec iz članka v 10. števil. »Učiteljskega tovariša«, ki govori o potrebi novih šol.

—i Zaradi razpusta stanovske učiteljske organizacije je stopilo v stavko na Poljskem 53.000 učiteljev in učiteljic. Nad 2 tretjini osnovnih šol je zaprtih. Zaprtih je nad 200 učiteljev, ki so zasedli poslopje učiteljskega združenja. Prisilna uprava bo upravljala premoženje združenja vredno okoli 80 milijonov dinarjev. — Časopisi ne smejo pisati o razpustu in stavki. (»Jutro« in »Slovenec« od 6. oktobra 1937.)

—i Židovske klopi v šolah. Po varšavskih srednjih in visokih šolah so uvedli uporabo židovskih sedežev. Židovski dijaki so se upirali in niso hoteli sedeti v določene jim klopi. (»Slovenec« od 6. oktobra.)

—i O novem prosvetnem ministru Dimitriju Magaraševiću piše »Jutro« od 5. oktobra: Novi prosvetni minister je bil že svoj čas pomočnik ministra prosvete in se je na tem položaju dobro uveljavil. V prosvetnem resorcu ga čakajo mnoge naloge, ki so vredne, da jih vzame v roke objektivni in za prosveto vnet mož. — »Slovenec« od 6. oktobra pa: Z njegovim imenovanjem za ministra prosvete prihaja na to važno mesto odlični strokovnjak, kakršnega naše srednje šolstvo tako močno pogreša.

—i Praktični učiteljski izpit je bivši prosvetni minister Stošovič reformiral. Odslej bodo na sedežih banovin in v prosvetnem ministrstvu posebne komisije, katerih člani bodo postavljeni za dobo enega leta, izven sedeža banovine pa bo taka komisija le tam, kjer je tudi sedež učiteljskega. Predsednika in članke komisije imenuje vedno prosvetni minister. Do sedaj so poslovala komisije, v katere so prišli avtomatično ravnatelj učiteljskega in profesorji strok, ki jih obravnavajo pri izpizih. Poleg tega bo izpit tudi ločen od učiteljskega. Tej spremenjeni formalni strani izpizita je objeljena tudi reforma izpizita po vsebini in snovi.

Učiteljski pravnik

—§ Prevedba v uradniško skupino — kolokvanje prepisov prilog.

Po odločbi ministrstva prosvete O. N. br. 58.358/37 z dne 14. septembra 1937, v zvezi z razpisom O. N. br. 25.429/31 se kolkujejo samo 1 prepisi prilog prošnje za prevedbo v uradniško skupino.

—§ Vprašanje: N. N. N.? Že dalj časa se govori, da bo prišla na »dan« velika razporeditev napredovanj. Srčno rad bi vedel, ali je tisti srečni dan blizu, ali se že svita, ali je morda že mimo? Na VIII. skupino čakam že tretje leto. Poznam pa slučaje, ki so slučajno imeli srečo in so »slučajno« čakali komaj dobro leto, nekaj mesecev, celo nekaj tednov. Tak srečen »slučaj« imam na primer na šoli. (Seveda nisem vražjeveren in ne verujem v slučajnosti, se razume!) Nimam nič proti kakršnemu koli izboljšanju položaja poedin- cev, ne zdi se mi pa... itd. Stvar je tudi tale:

»Slučaj«, ki je tu »slučajno« dobil višjo skupino, ima 23 ur šole tedensko in prav nič drugega. Od obilega prostega časa umira v dolgočasju, dočim moram jaz skakati po vseh mogočih opravkih kot nor. Šole imam 28 ur tedensko, pisarna da dnevno 1 uro dela, priprave za pouk po moderni metodi najmanj 2 uri, blagajniški posli, poleg vse odgovornosti, najmanj 1 uro dnevno, nabave prav toliko, zdaj so mi naložili še nedeljsko telesno vzgojo poleg vsega drugega izvenšolskega dela, da ne omenjam, da moram biti vsak čas na razpolago, da vlečem iz omara slike, da brskam za učili, da supliram, ker je nekdo padel v omedlevico, da pribijam ključavnico v stranišču, da pišem neko prošnjo in zraven, da si skuham, pomijem, posteljem in počistim stanovanje, ker je žena, ki je tudi učiteljica, nastavljena v drugem kraju... Vse po paroli: Za več dela — manj plačila... Ali ni prav nobene poti, da dobim vsaj VIII. skupino?

Odgovor: Zaenkrat: »Nobene!«

STANARINA ZA VEROUČITELJE.

S splošne seje državnega sveta z dne 21. maja 1937., št. 12.828/37, je bilo z obširno utemeljitvijo izdano sledeče rešenje:

V razumevanju § 84. zakona o narodnih šolah, v zvezi s § 1. zakona od 7. julija 1930. o spremembah in dopolnitvah zakona o narodnih šolah in zakona od 23. septembra 1933. o verouku v narodnih, meščanskih, srednjih in učiteljskih šolah:

Veroučiteljem v osnovnih šolah ne pripada po § 84. zakona o narodnih šolah, stanovanje odtodno stanarina, ki so jo po §§ 23. in 29. tega zakona občine dolžne plačevati razrednim učiteljem.

Učiteljska tiskarna

—t Kraljevska banska uprava je izdala odlok, da smejo nakupovati šole pri vseh knjigarnah in trgovcih. To je že prej odločilo ministrstvo prosvete, kar smo objavili v »Učiteljskem tovarišu«.

—t Dober gospodar si preskrbi nujne potrebščine za delj časa, da jih ni treba iskati in nabavljati ob času potrebe. Upravitelj, pregledje zaloge tiskovin in drugih potrebščin, pa naročite skupaj za daljšo dobo. Pri naročilih posameznih tiskovin je škoda dela in poštne. Če naroči šola n. pr. za 2 din tiskovin — vzame poština in plačilo pri nakazilu denarja po položnici, ki si ga zaračuna poštna uprava — ves znesek. V lastno škodo ne smemo delati!

—t Učiteljska organizacija daje svojim članom redno pravilne in zanesljive nasvete. Največkrat prosijo pomoči in nasvetov prav tisti, ki je ne poslušajo, kadar jih vabi na delo in k disciplini. V bodoče mora veljati: »Zvestoba za zvestobo!«

Mladinska matica

—mm Ekspedicija knjig Mladinske matice je večidel že končana. Kakor vsa druga leta, smo razposlali tudi letos knjige deloma po pošti, deloma po železnici. — Pri upravitelstvu ljudske šole v:

Prevaljah dobijo knjige sledeče šole: Črna, Sv. Danijel, Guštanj, Kotlje, Lokovica, Mežica osn. šola, Mežica mešč. š., Prevalje, Strojna, Tolsti vrh, Podpeca.

V Dravogradu pri upravitelstvu ljudske šole: Dravograd, Ojstrica.

V Vuzenici: Muta, Pernice, Vrata, Sv. Primož na Poh., Trbonje, Vuzenica.

V Vuhredu: Marenberg, Remšnik, Vuhred, Sv. Anton na Poh.

Šol upravitelstvo Brezno ob Dravi je prejelo knjige za: Brezno ob Dravi, Sv. Ožbald, Kaplo, Lehen, Podrelko, Ribnico na Pohorju.

V Ormožu prejmejo knjige: Hum, Ormaž osn. š., Rumeč, Svetinje, Sv. Miklavž pri Ormožu, Sv. Tomaž pri Ormožu.

V Ptuj na deš. ljudski šoli: Sv. Andraž v Slov. g., Sv. Andraž v Halozah, Breg pri Ptuj, Dornava, Hajdina, St. Janž na Drav. p., Sv. Lovrenc na Dr. p., Sv. Lovrenc v Slov. g., Sv. Marjeta nižje Ptuj, Sv. Marko nižje Ptuj, Nova cerkev, Polensak, Ptuj deška ljud. š., Ptuj dekl. ljud. š., Ptuj mešč. š., Ptuj okol. deš., Ptuj okol. dekl., Ptujška gora, Sela pri Ptuj, Sv. Urban pri Ptuj, Sv. Vid nižje Ptuj.

V Veliki Nedelji: Velika Nedelja, Sv. Lenart pri Vel. Ned.

Najnovejši

vzorci

za jesenske

plašče

ravnokar

prispeji.

Bogata izbira

A. & E. Skabernè, Ljubljana

—t Tov. Kajč je založil pri Učiteljski tiskarni povest »Tilka«. Poslali smo jo šolam po en izvod. Ne vračajte dobre knjige. Napišite na položnico mali znesek in obogatite svojo ali učiteljsko ali kako drugo knjižnico z lepim delom.

—t Vse, kar zadeva šole in učiteljstvo, spada v Učiteljsko tiskarno. Sem dajemo v tisk in naročujemo vse svoje potrebščine.

—t III. in IV. čitanka sta zaradi večje potrebe pošli. Četrta čitanka je že v tisku in bo v nekaj dneh poslana vsem naročnikom. — Tretja pa bo gotova najkasneje do konca oktobra.

—t 15% dobe zadrudniki le pri nakupu blaga za lastno potrebo.

—t Ste se že prijavili za Vranc - Dolganov načrt? Če še ne, prijavite se takoj, da ga boste prej prejeli.

—t Kontrolne knjižice za obrtno-nadaljevalne šole so veljavne še stare, dokler ne poido zaloga.

—t Za obrtno-nadaljevalne šole priporočamo Ogrin: Državoznanstvo. Cena broširani knjigi je 16, vezani 20 din.

—t Če pošilja Učiteljska tiskarna blago šolam poštne prosto, ne pošiljajte ji za to uslugo nefrankiranih pisem, da mora plačevati kazenske znamke.

—t Ne zamerite opominom! Vi sami zahtevajte vestnega poslovanja in procvita naše zadruge. Najboljši poslovnik za Učiteljsko tiskarno je dober naročnik in vester in hiter plačnik!

—t Nalivna peresa najnovejšega sistema dobite po ugodnih cenah v Učiteljski knjižarni. Cene od 12 do 400 din.

V Središču: Sv. Bolfenk na Kogu, Središče ob Dr.

V Mariboru na II. deški ljudski šoli: Devica Marija v Brezjah, Hoče, Limbuš, Pobrežje, Razvanje, Slivnica, Studenci deš. + dekl., Tezno, Sv. Jurij ob P., Kamnica pri M., Krčevina, vse mariborske šole, Dečji dom v Mariboru, Sv. Peter pri Mar. deška in dekl.

V Slov. Bistrici: Slov. Bistrica deška + dekl. ljud. in mešč. š., Črešnjevce, Laporje, Sv. Martin na P., Sp. Poljskava, Sv. Venčesl.

V Poljčanah: Poljčane, Studenice.

Št. Lenart v Slov. gor., deška ljud. šola ima knjige za sledeče šole: Sv. Benedikt v Sl. gor., Sv. Jurij v Slov. gor., Sv. Lenart v Slov. gor., Sv. Rupert, Sv. Trojica v Slov. gor.

Velenje: Sv. Andraž nad Polz., St. Ilj pri Vel., Sv. Janž na Vin. g., Plešivec, Škale, Škalske Cirkovce, Velenje.

Šoštanj: Šoštanj ljud. + mešč. šola, Toplišča.

Slovenj Gradec: Slovenj Gradec ljud. + mešč. šola, Sv. Florijan, Sv. Janž pri Dr., Pameče, Podgorje, Sele - Vrhe, Šmartin pri Slov. gor., Šmiklavž pri Slov. gor.

Slovenske Konjice (na deški ljudski šoli): Konjice deš. + dekl., Spitalič, Zreče, Rakovec, Resnik, Sv. Kunigunda, Skomarje, Prihova, Vitanje.

Gornja Radgona: Gor. Radgona, Apače dekl. zas. š., Ščavnica.

Ljutomer: Cven, Ljutomer vse šole, Stara cesta, Mala Nedelja, Cezanjevci.

Križevci pri Ljutomeru: Križevci, Veržej, Vučja vas.

Šmarje pri Jelšah: Kostrivnica, Lemberg, Sv. Peter na Medv. selu, Sladka gora, Sv. Vid pri Grobelnem, Zibika.

Rogatec: Sv. Rok, Žetale, Donaška gora, Rogaska Slatina.

Sv. Jurij ob juž. žel. (na deški ljud. šoli): Sv. Jurij deška + dekl. ljudska šola.

Celje (na deški ljudski šoli): Vse celjske šole; Celje okolica za dekl. ljud. š., Ljubčana, Petrovče, Teharje.

Polzela - Braslovče: Braslovče, Orla vas, Polzela.

Hrastnik: Hrastnik deš. + dekl., Dol pri Hrastniku.

Šmartno ob Paki: Gorica, Lepa njiva, Ljubno, Luče, Solčava, Šmartno ob P., Šmihel nad Moz., Letuš.

Laško: Gornja Rečica, Sv. Jedert, Laško, Sv. Lenart, Sv. Miklavž, Reka.

P. n. učiteljicam!

Izredno prikladen, proti dežju in snegu impregniran, topel športni plašč v novem „Fischgräten“ vzorcu za din 680.—. Na mesečno odplačilo Vam nudi damska konfekcija

PAULIN, LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 5

Trbovlje (na deški ljudski šoli): Vse trboveljske šole, Sv. Katarina.
Zidani most: Loka pri Zid. m., Radeče, Svibno, Sv. Jurij pod Kumom.
Brežice: Artiče Globoko, Pišeče.
Dobava: Kapele, Bizeljsko.
Videm-Krško: Zdole, Leskovec, Veliki trn, Krško, V. Podlog, Raka, Buška, Črneča vas.

Rajhenburg: Senovo ljud. + mešč. šola.
Sevnica: Planina pri S., Boštanj ob S.
Črnomelj: Adlešiči, Griblje, Mavren, Petrova vas, Podzemelj, Talčji vrh.
Metlika: Suhor.

Semič: Rožni dol, Semič, Štrekljevec, Črešnjevce.

Litija: Hotič, Šmartno pri Litiji.
Višnja gora: Žalna, Polica.
Zagorje ob Savi: Toplice pri Zagorju.
Kočevje (na deški ljudski šoli): Vse šole v Kočevju, Šteharji.

Ribnica na Dolenjskem: Dolenja vas, Sodražica, Gora.

Bled: Gorje, Ribno, Zasip.

Jesenice: Dobrava pri Jes., Koroška Bela, Sv. Križ.

Podnart (Solar Anton — trgovec): Kropa, Ljubno, Ovšiče, Dobrova pri Kropi.

Bohinjska Bistrica: Srednja vas, Gorjuše, Nomenj.

Radovljica: Mošnje.
Rakek: Urec.

Borovnica: Rakitna.

Loče: Št. Jernej, Ziče.

Novo mesto: Birčna vas, Podgrad, Prečna, Stopiče, Šmihel pri Nov. mestu, Toplice pri Nov. mestu, Novo mesto real. gimn.

Vrhnika: Zažar, Podlipa.
Murska Sobota: Krog.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—pev. Prihodnji pevski tečaj bo 15., 16. in 17. oktobra t. l. Začetek tečaja bo 15. oktobra ob 10. uri dopoldne v mali dvorani Filharmonije (nad kinom Matice). Vhod ob Matični knjigarni na Kongresnem trgu. — Članstvo naj še zadnje dneve uporabi za študiranje skladb, ki so jih vzeli s seboj domov. Na novo prijavljeni člani naj se prav tako udeležijo pevskega tečaja.

—pev. Sklepi načelstva UPZ. Po sklepu načelstva UPZ bo koncert v Ljubljani v petek 5. novembra t. l., drugi dan pa bo nastop v Mariboru. Poleg tečaja v oktobru bo še en trodnevni tečaj ob 2. novembra popoldne do 5. novembra. Radio koncert, določen za letošnji december, odpade, ker bo UPZ priredil o božičnih počitnicah pevovodski tečaj. Načelnstvo UPZ se je tudi odločilo izvesti v maju prihodnjega leta desetdnevno turnejo po Bosni in Dalmaciji. Natančnejši pogovor na prihodnjem tečaju.

—pev. Važno za članstvo UPZ, šolska upraviteljstva in ostalo učiteljstvo, Ministrstvo prosvete je, uvažujoč velik kulturni pomen gojitve zborovskega petja za narodno prosveto in v priznanje uspešnega dela UPZ, izdalo z odlokom O. N. 82.968 od dne 31. decembra 1925. dovoljenje, da sme imenovani pevski zbor uporabljati za vaje in koncertne prireditve tudi šolske dni. Z odlokom O. N. br. 30.282 od 16. aprila 1931. pa še ponovno priporoča delo v učiteljskem zboru in delu za ta zbor. — Da se učiteljstvu olajša posejanje pevskega tečaja in omogoči sodelovanje pri zboru tudi onim, ki so zaposleni po uradih, se opozarja na to, da po gornjem ministrskem odloku teh dni ni šteti v redni dopust, kar je razvidno iz posebnih, za turnejo dovoljenih dopustov. Ti dnevi naj se smatrajo v smislu cit. odloka za istovetne z dopusti za učiteljska zborovanja sreskih društev (odloka min. prosvete O. N. br. 30.780 od 2. junija 1925. in O. N. br. 32.398 od 18. novembra 1926).

Šolski radio

—r 3. TEDEN. V torek dne 12. oktobra bo predaval g. dr. Franta Mis »Kakšno hrano naj uživam in kako naj jem«.

Razpored:

1. Hrepenenje otroka po zdravju ter krepi in močni postavi.
2. Red v prehrani.
3. Osnove redilnosti posameznih hranil.
4. Škodljivci v prehrani. I.—III.

V petek dne 15. oktobra bo podal g. Mirolav Zor dialog: »Letanje po zraku v naravi in pri ljudeh.« Letala in padala pri rastlinah. Leteče verjice, netopir. Ptice. Dedalus in Ikarus. Kemija, plini in baloni. Motor in ptica, aeroplani. Ptica in veter, jadralna letala. II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo 10. oktobra ob 17. uri predaval g. inž. Franjo Kotlovšek: Gnojilni in rastlinski poskusi v šoli na Grmu.

Stanovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

—iz Za dobrotnika Jugoslovenskega učiteljskega združenja so vpisali otroci pok. Uroša Blagojeviča, dolgoletnega predsednika učiteljskega združenja iz Beograda — pok. Katarino Blagojevič z vlogo 1000 din. Slava pokojnici!

—iz Solidarnostne in pozdravne brzojavke so poslala izvršnemu odboru JUU sreska društva Novska, Đevdelija - Dojran in Mavorska.

Iz društev

Vabila

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH ima svoj občni zbor v soboto, dne 16. oktobra 1937. ob 10. uri v ljudski šoli pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Dnevni red: 1. Poročila funkcionarjev. 2. Poročila o banovinski in državni skupščini. 3. Članarina za leto 1937/38. 4. Tekoče zadeve in dopisi. 5. Slučajnosti. Isti dan odborov seja ob 9. uri. Pozivamo vse nove došle in neorganizirane člane k pristopu pred zborovanjem. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO ŠOSTANJ obvešča vse svoje članstvo, da zborovanje, združeno z občnim zborom, ne bo v soboto 9. t. m., kakor je bilo to javljeno, temveč v soboto, dne 16. oktobra z istim dnevnim redom in na istem kraju. Ta sprememba je nastala zaradi tega, ker ni izključeno, da bo ta dan komemoracija za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO ČRNOMELJ zboruje dne 16. oktobra ob 12.30 uri v drž. nar. šoli v Črnomlju. Dnevni red: 1. Poročila predsednika in poročila o banovinski skupščini. 3. Poročila o glavni skupščini ter kratke poto-krajepis. Poda tov. Vilfan. 3. Poročila blagajnika — obračun in proračun. 4. Poročila nadzornega odbora. 5. Jezikovni pouk v nar. šoli. Poda g. ravnatelj meščanske šole iz Črnomlja. 6. Slučajnosti. Dolžniki — poravnajte dolgove! Na svidenje v Črnomlju dne 16. oktobra. — Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG ima svoj redni občni zbor v soboto 16. t. m. ob pol. 10. uri v krčevinski šoli. Razen predpisanih točk so na sporedu spominske besede za blagopokojnim Masarykom. Novo v našem srezu nameščeni, vstopite v naše društvo in pridite k zborovanju! Člani(ce), pridite točno, polnoštevilno in neustrašno! V ognju spoznamo železo — se jeklenimo!

—JUJ SRESKO DRUŠTVO SLOVENJ GRADEC bo zborovalo v soboto dne 16. oktobra t. l. ob 9. uri v Slovenj Gradcu. Poleg običajnih točk bosta poročili o banovinski in drž. skupščini in referat tov. Iglarja Rajka: »Ob izidu prve številke Roditeljskega lista.« Odbor

—SRESKO DRUŠTVO V ŽUŽEMBERKU bo zborovalo v soboto dne 16. oktobra 1937. ob 10. uri dopoldne v šoli v Žužemberku s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. Doživetja s potovanja v Pariz, predavala bo tov. Škedl Mira. 3. Vtisi z glavne skupščine in Južne Srbije, predaval bo tov. predsednik. 4. Poročila društvenih funkcionarjev. 5. Proračun in načrt za bodoče delo. 6. Slučajnosti. — Pridite prav vsi, novo došli še posebej povabljeni! — Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA - ZAH. DEL bo zborovalo dne 16. oktobra 1937. ob 9. uri v magistratni sejni dvorani v Ljubljani z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročila preds. tov. Vrhovca o banovinski skupščini. 2. Poročila tov. Gradšarjeve o državni skupščini. 3. Poročila društvene tajnice. 4. Obračun za minulo poslovno dobo in proračun za l. 1937/38. bo objavila tov. Deželova. 5. Slučajnosti. — Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO LENDAVAL bo zborovalo 16. oktobra 1937. v Črenšovcih. Začetek ob 10. uri. Dnevni red bo sledeč: 1. Poročila odbornikov. 2. Proračun za poslovno leto 1937/1938. 3. Dopisi in predlogi. 4. Predavanje: Poznavanje prirode in ljudski šoli. Predava tov. Ivanjšič. 5. Slučajnosti. — Pridite vsi! Prinesite s seboj denar za tekočo in še bolj za dolžno članarino. — Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO ŠMARJE bo imelo zborovanje in redni letni občni zbor v soboto, dne 16. oktobra ob 10. uri v Rogatecu. Poleg običajnih točk občnega zbora je na sporedu poročilo tov. Pippa in Rečnika o tečaju za obvezno telesno vzgojo ter poročilo predsednika o skupščinah. Pridite vsi in povabite premeščene in novo nameščene! — Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA MESTO ima svoj redni občni zbor v soboto 16. oktobra ob pol 9. uri na II. deški ljudski šoli Žige Cojza. Na dnevnem redu so poročila funkcionarjev, o banovinski in državni skupščini ter predavanje. — K polnoštevilni udeležbi vabi — odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO V ORMOŽU bo zborovalo v soboto dne 16. oktobra 1937. leta pri Sv. Bolfenku na Kogu. Poleg običajnih točk zborovanja in občnega zbora je na dnevnem redu predavanje tov. šol. ravnatelja Antona Kosija »Domači in tuji glasovi o krasoti Slovenskih goric«. — Pohitimo vsi omenjenega dne v »večno lepe naše gorice«, ozaljšane v jesenskem čaru! Za udoben prevoz, po zmerni ceni, iz Središča k Sv. Bolfenku in nazaj, bo preskrbljeno. — Predsednik.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA bo zborovalo v Lescah v ponedeljek dne 11. oktobra 1937. ob 8. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev zborovanja. 2. Stanovske zadeve. 3. Došli dopisi. 4. Poročila društvenih funkcionarjev. 5. Poročila delegatov. 6. Referat: Kako naj učitelj uvaja novi slovenski pravopis v osnovno šolo. 7. Slučajnosti. — Udeležba obvezna! — Na svidenje! — Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO V KOZJEM bo zaradi nepredvidenih zaprek imelo svoj občni zbor namesto soboto, 9. oktobra — šele teden pozneje, t. j. 16. oktobra ob isti uri in z istim dnevnim redom. Za odbor: Moser Julijana, t. č. tajnica.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU bo zborovalo v soboto, 23. oktobra 1937. v Novem mestu s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo in dopisi. 2. Poročila društvenih funkcionarjev za l. 1936/37. 3. Poročila o glavni in banovinski skupščini. 4. O zakonu za telesno vzgojo, referira tov. Blažič. 5. Slučajnosti. — Pred zborovanjem ob 8. uri se vrši seja društvenega odbora. — Odbor.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA bo zborovalo v soboto, 16. oktobra 1937. s pričetkom ob 8. uri v Škofji Loki. Dnevni red: Občni zbor s poročili predsednika, tajnika, blagajnika in revizorjev. 2. Predavanje tov. Rudolfa Horvata o številkah v katalogu. 3. Banovinska skupščina v Ljubljani (poročila tov. Korenčan Lovro). 4. Državna skupščina v Skoplju (poročila tov. predsednik). 5. Predlogi in slučajnosti. Vabimo k polnoštevilni udeležbi. — Zaostankarji na članarini — zganite se! Novo došli učitelji in učiteljice, prijavite pristop! Vsi v svojo stanovsko predstavnico! — Odbor.

Poročila

—JUJ SRESKO DRUŠTVO LENDAVAL bo zborovalo prvič 25. septembra 1937. v Belčinih. Radi slabih poti in poplave se je zborovanja udeležilo samo 30 članov, t. j. 46 % vsega članstva.

Tov. tajnik je podal poročilo o delovanju društva v minulem poslovnem letu in o stanju članstva. Po njegovem poročilu je govorila tov. Prešernova o banovinski skupščini, za njo pa tov. Peternel o drž. skupščini v Skoplju. Tov. blagajnik je poročal o stanju blagajne in razgrnil osnutek novega proračuna. Prečital je tudi listo dolžnikov in opozarjal prisotne na redno plačevanje članarine. Bilo je govora o znižanju članarine in poverjeniškem sistemu za pobiranje članarine.

Po poročilih je tov. tajnik prečital došle dopise. Predlogi so odpadli, ker zborovalci niso hoteli sklepati ob tako slabi udeležbi.

FR. P. ZAJEC

izprašan optik
Ljubljana, Stari trg

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000.— vsem javnim nameščencem po 7% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Naznanjamo tužno vest, da je umrla tovarišica, gospa

Šoba - Šircelj Ljudmila

učiteljica na Zdolah

Pogreb nepozabne tovarišice je bil v petek 1. oktobra t. l. na Zdolah. Ohranili jo bomo v trajnem spominu.

Učiteljstvo zdolške šole